

EBC 2030

ESTRATÈGIA
DE LA BIOECONOMIA
DE CATALUNYA 2030

Recomanacions per a la gestió sostenible dels sòls agrícoles:

**Cultius herbacis
extensius de secà**

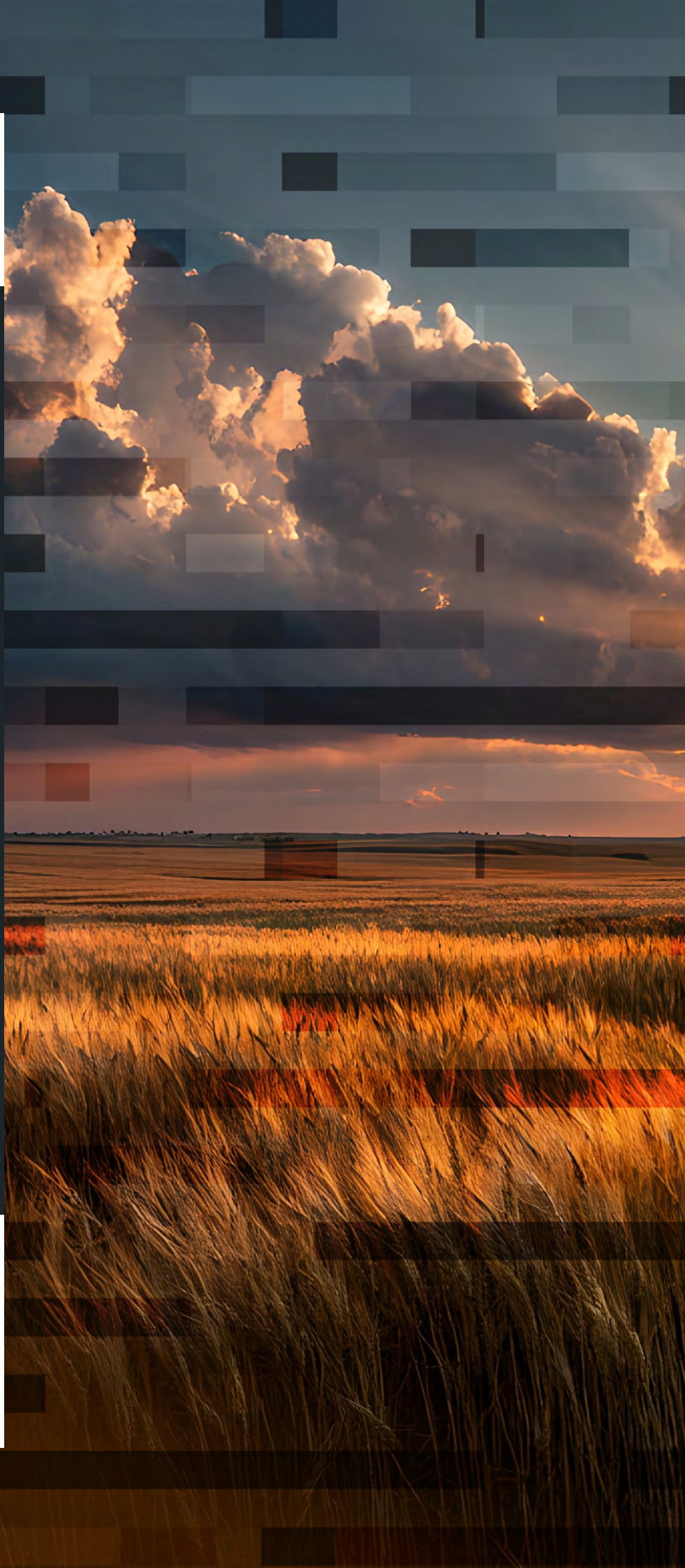
Maig 2026

GRUP DE TREBALL
**CARBONI
AL SÒL**

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tothom!!!

Recomanacions per a la gestió sostenible dels sòls agrícoles:

Cultius herbacis extensius de secà

Maig 2026

Aquest document forma part dels resultats del projecte Carboni al sòl (2024-2025) finançat pel Fons Climàtic de la Generalitat de Catalunya. Els resultats complets del projecte estan disponibles a Ruralcat: <https://ruralcat.gencat.cat/web/guest/bioeconomia/carboni-al-sol>

© Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

© Imatges: imatges lliures de drets de Adobe Stock.

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria i usos no comercials. La llicència es pot consultar a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.ca>

Membres del Grup de treball Carboni al sòl

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tot hom

RECOMANACIONS PER A LA GESTIÓ SOSTENIBLE DELS SÒLS AGRÍCOLES

CULTIUS EXTENSIVUS DE SECÀ

Els cultius extensius de secà i el seu sòl

Els cultius extensius de secà ocupen una part molt important del territori agrari de Catalunya i tenen un paper clau en la producció d'aliments i en la gestió del paisatge agrari. Per això, el maneig sostenible dels sòls on es cultiven és de vital importància.

Els sòls associats a cultius extensius de secà presenten sovint:

- **Continguts baixos de matèria orgànica**, especialment en secans mediterranis.
- **Risc elevat d'erosió** quan el sòl queda descobert.
- **Períodes llargs sense cobertura vegetal**, entre la collita i la sembra.

Els rendiments estan directament lligats a la climatologia i la capacitat del sòl i això fa que les pràctiques que es duen a terme siguin molt importants per garantir la viabilitat econòmica i ambiental. Algunes labors, com ara el **maneig del sòl**, són determinants per conservar l'aigua disponible, mantenir l'estructura del sòl i **preservar o incrementar el carboni orgànic**.

Fa algunes dècades que es van iniciar els treballs per conèixer els beneficis i els efectes de determinades pràctiques en la producció dels cultius extensius de secà a Catalunya, però aquests estudis s'han centrat principalment en el conreu del sòl i la seva fertilització, i no hi ha gaire informació sobre altres pràctiques.

Tot i això, es poden donar algunes recomanacions per treballar d'una forma que ajudi a millorar la qualitat de sòl. A continuació es descriuen algunes de les pràctiques que poden tenir un impacte sobre la salut del sòl i el carboni en els cultius extensius de secà.

Pràctica	Què passa al sòl	Valoració
Reducció de la llaurada	Menys pertorbació del sòl, millor estructura i menor pèrdua de carboni.	✔ Positiu
Sembra directa / no conreu	Manté les restes de collita en superfície, redueix les pèrdues de carboni i ajuda a conservar el sòl (erosió), l'aigua i la biodiversitat.	✔ Positiu
Gestió de les restes de cultiu (palla, rostoll i arrels)	Principal font d'entrada de carboni al sòl. El tipus de rotació, la fertilització i el conreu poden influir-ne en la descomposició, la qual cosa afecta la fixació de C.	✔ Molt positiu
Fertilització (mineral i orgànica)	Pot augmentar la biomassa del cultiu i tenir un impacte indirecte sobre el carboni. Els adobs orgànics, a més, poden aportar matèria orgànica; l'efecte depèn del producte i del maneig.	⚠ Variable
Rotacions de cultius	Milloren la producció de biomassa i la qualitat del sòl. Les gramínies i altres famílies amb relacions C/N altes són les que més contribueixen a la fixació de C.	✔ Positiu
Guaret nu	No produeix biomassa, no fixa carboni, augmenta el risc d'erosió i pot suposar una pèrdua de diversitat del sòl.	✗ Negatiu
Cultiu coberta	Potencial d'aportació de biomassa, però sense dades concloents en secà.	⚠ Evidència insuficient.
Encoixinaments (<i>mulching</i>)	Poden protegir el sòl, però no hi ha evidència experimental en secà.	⚠ Evidència insuficient
Sistemes agroforestals	Alt potencial per millorar la qualitat del sòl i el balanç de carboni, la reducció de l'erosió i la lixiviació de nutrients.	⚠ Potencial alt

Recomanacions pràctiques

- En secà, conservar el sòl i l'aigua és prioritari.
- **Reduir la llaurada** i avançar cap al **conreu reduït o la sembra directa**, quan sigui viable.
- **Mantenir les restes de cultiu al camp**, ben distribuïdes.
- **Aplicar rotacions de cultius** adaptades al secà.
- **Ajustar la fertilització** sense excessos per afavorir la producció de biomassa.
- **Evitar el guaret nu**, excepte en situacions molt concretes. Utilitzar el denominat guaret amb llavors de lleguminoses equivalent al cultiu coberta.
- **Cultius coberta i encoixinaments amb més espècies com ara crucíferes o gramínies, entre d'altres**: estan en fase experimental i es poden considerar de manera puntual, ja que no hi ha prou evidència en condicions de secà.
- L'**estratègia de maneig** ha d'establir-se considerant el sistema amb totes les seves tècniques de producció com un conjunt, les característiques climàtiques i del sòl, així com els aspectes socials i econòmics de l'entorn.

GRUP DE TREBALL
**CARBONI
AL SÒL**

Generalitat
de Catalunya

tot hom El Govern de